

Asia: VN/24207/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ehdotuksen suoja-aika, jona aikana oleskelulupaa ei saisi peruuttaa, kun työntekijä jää työttömäksi / The proposed term of protection during which a residence permit of an employee who has become unemployed could not be withdrawn

Antaako sääntelyehdotus riittävän pitkän suoja-ajan etsiä uusi työpaikka?

Does the proposed regulation provide a sufficiently long term of protection for holders of work-based residence permits to find a new job?

Ei / No

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta

Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

Suoja-ajan tulee olla pidempi, esimerkiksi 12 kuukautta. Lisäksi aikarajojen pidentämismahdollisuus tulisi mahdollistaa perustuen yksilön hallinnan ulkopuolisiin tekijöihin, kuten todisteisiin pitkistä hakemusajoista.

Perustelut:

6 kuukauden suoja-aika ei ratkaise teknologia-alan erityisosaajien tilannetta. Alan työttömyysjaksot ovat usein pitkiä. Vuonna 2022 EUn ulkopuolelta tulleista tekniikan ja ICT-alojen yliopistotutkinnon tehneiden joukossa työttömyysjaksoista 27% kesti yli kuusi kuukautta. Vertailun vuoksi suomalaisten saman alan työttömyysjaksoista 23% kesti yli kuusi kuukautta. Ongelma on siis työmarkkinassa, eikä osaajissa.

Syitä työttömyysjaksojen pituuteen ovat mm. kilpailukieltosopimukset, työmarkkinaa kaventava ja tuottavuutta lisäävä erikoistuminen ja pitkät rekrytointiprosessit, siksi, että uusi työntekijä vaikuttaa

koko tiimin tuottavuuteen ja virheratkaisut ovat kalliita. Tämä tekee työttömyysjaksojen kestosta työnhakijan hallinnan ulkopuolella olevan, riippumatta siitä, kuinka hyvin integroitunut ja aktiivinen hän on työnhaussa.

Alan osaajat tekevät Suomen talouden kannalta tärkeää työtä. Teknologia-, metsä- ja kemianteollisuuden osuus Suomen tavaraviennistä on yli 90%. Suomen talouden tulevaisuus on riippuvainen teknologiateollisuuden menestyksestä. Sen menestyksen ytimessä on kansainvälisesti korkeatasoinen teknologiaosaaminen ja tämän osaamisen ytimessä teknologian, tekniikan ja ICT-alan korkeakoulutetut. Ala on kansainvälistynyt viime vuosina nopeasti ja noin joka kymmenes diplomi-insinööri on kansainvälinen.

Työnantajan ilmoittamisvelvollisuus, kun työntekijän työt loppuvat, ja siihen liitettävä sanktion uhka / Employer's obligation to notify when the employee's work ends and the related threat of sanction

**Onko esitys ilmoittamisen määräajoista 7/10 päivää riittävä?
Is the proposed time limit of 7/10 days for notifications sufficient?**

Ei / No

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Ehdotettu ilmoitusvelvollisuus lisäisi yritysten hallinnollista taakkaa, vaikka hallitusohjelman tavoitteena on työmarkkinoiden sujuvoittaminen ja normien purkaminen. Yrityksien taakkaa lisäämisen sijasta tiedonkulu tulisi ratkaista toisin esimerkiksi koordinoimalla julkisen sektorin eri toimijoiden yhteistoimintaa.

Onko voimassa olevan sanktiosääntelyn (esim. ulkomaalaislain 186-189 §, rikoslaki) soveltaminen riittävää ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä?

Is the application of the current regulation on sanctions (e.g. sections 186-189 of the Aliens Act, Criminal Code) sufficient for cases where the duty to notify has been neglected?

-

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Tekniikan Akateemiset ei kannata ilmoitusvelvollisuuden säätämistä, eikä siten myöskään sen sanktioimista.

Mikäli ilmoittamisvelvollisuus kuitenkin sanktioidaan, vaatii se yrityksiltä järjestelmäpäivityksiä, jotta yritykset voivat varmistua siitä, että ilmoitukset tapahtuvat ajallaan. Toteuttamiskustannukset erityisesti vaikuttaisivat työnantajiin, jotka ovat palkkaamassa ensimmäistä kansainvälistä työntekijää, mikä hidastaa ja vaikeuttaa yritysten kasvua työvoimapula-aloilla.

Tässä tapauksessa jatkovalmistelussa tulee arvioida yrityksille koituvat kustannukset olemassaolevien järjestelmiensä päivittämisestä ja se kuinka paljon aikaa järjestelmien päivittämiseen tarvitaan ennen kuin laki voi ilmoitusvelvollisuuden osalta tulla voimaan.

Työnteko-oikeuden laajentaminen työvoimapula-aloille ja asetuksenantovaltuutus / Extension of the right to work to sectors suffering from labour shortages and the authorisation to issue decrees

Mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta **Possible comments on the proposed regulation**

Työnteko-oikeuden laajentaminen on kannatettava asia. Erytishuomiota tulee kiinnittää uusilla sektoreilla, jossa on startupeja ja kasvuyrityksiä. Uudet yritykset syntyvät usein aloille, jossa on globaali pula tekijöistä, mutta jotka eivät alkuvaiheessa vielä näy kansantaloudellisessa seurannassa. Sääntelyn on syytä olla sellaista, että kasvuyritysten on mahdollisimman helppoa rekrytoida uusia tekijöitä.

Muuta lausuttavaa esityksestä / Other comments on the proposal

Mahdolliset muut huomiot esityksestä **Possible other comments on the proposal**

Ehdotuksella on useita mahdollisesti merkittäviä vaikutuksia Suomen kansantalouteen: 1. suomalaisten yritysten kykyyn houkuttaa ja pitää kansainvälisesti osaavia työntekijöitä ja 2. yritysten hallinnolliseen taakkaan.

Monien suomalaisten yritysten uudet tuotekehittelyssä olevat tuotteet ovat riippuvaisia ulkomaalaisista osaavista työntekijöistä. Ilman osaavaa tki-toimintaa tekeviä työntekijöitä, ei synny uusia tuotteita, tuottavuuskasvua tai talouskasvua. Vuodesta 2000 lähtien Suomen työvoiman kasvu tulee yli sataprosenttisesti maahanmuuttajatyöntekijöistä.

Jatkovalmistelussa tulee selvittää esityksen vaikutukset Suomessa jo asuvien kansainvälisten osaajien haluun asua ja työskennellä Suomessa ja Suomen maakuvaan kansainvälisille työntekijöille ja Suomen veto- ja pitovoiman muutosten vaikutukset kansantalouteen. Asiantuntija-, erityisasiantuntija- ja johtotehtävissä työskenteli vuonna 2022 jo yli 65000 ulkomaalaista ja heidän määränsä on 10 vuodessa yli kaksinkertaistunut.

Pykälässä 58a luetellut oleskelulupatyypit, joihin sovelletaan kuuden kuukauden vetäytymättömyysjaksoa, tulisi laajentaa kattamaan pykälässä 75 mainitut (Suomessa suoritettu tutkinto tai tutkimus) ja pykälässä 79 mainitut (yrittäjä). Nämä ovat verrannollisia oleskelulupatyyppeihin, jotka saavat kuuden kuukauden vetäytymättömyysjakson.

Pykälä 58a tulisi kirjoittaa siten, että kahden vuoden määräajan voi täyttyä myös muilla oleskeluvilla, mikäli henkilöllä on riittävän pitkä työskentelyhistoria Suomessa.

Särelä Mikko
Tekniikan Akateemiset TEK ry